

Estudi de l'oferta inicial d'escolarització del curs 2020-21

La reiterada manca de planificació en la provisió de places públiques ha portat el sistema educatiu a un col·lapse enmig del pitjor context social i educatiu

- Un any més, la federació constata una demanda a l'alça de places públiques que no es reflecteix en l'oferta aprovada per l'administració
- 1.747 d'alumnes de l'escola pública que acaben primària no podran accedir a una plaça pública de secundària
- Amb l'oferta de places escolars que fa el Departament d'Educació hi ha 1.041 alumnes que no tindran plaça a cap institut públic ni concertat

Dimecres, 3 de juny, de 2020.

La Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (FaPaC) ha analitzat les necessitats d'escolarització que el sistema educatiu català haurà de cobrir enguany i conclou que, segons les dades provisionals que ha pogut obtenir, **l'oferta prevista per aquest proper curs pel Departament d'Educació no podrà absorbir el total de les necessitats d'escolarització a secundària**, ni tan sols si es té en compte l'oferta de plaça privada concertada. D'altra banda, a primària, aquest any es repeteix la manca de places públiques, mentre que la concertada segueix amb una sobredotació de places que no es corresponen amb la demanda existent.

Un any més, l'Observatori de Dades de la FaPaC ha fet un **exhaustiu estudi de les dades de natalitat, empadronament i taxa d'escolarització, així com una previsió de la matrícula viva** que el sistema haurà d'absorbir durant el curs, segons la tendència d'anys anteriors. Mitjançant el Portal de Dades Obertes de la Generalitat i la informació recopilada per l'equip territorial que la FaPaC manté desplegat arreu del territori, **l'Observatori de Dades també ha pogut fer una aproximació dels grups addicionals (bolets) que el Departament preveu incorporar** durant aquest curs a la ciutat de Barcelona, així com els tancaments de grups previstos en alguns centres educatius d'arreu del territori.

En aquest sentit, la FaPaC denuncia, un any més, la **manca de transparència del Departament d'Educació**, que fa pràcticament impossible accedir de manera directa a les dades sobre oferta educativa. Per tal de poder dur a terme aquest estudi, l'**Observatori de Dades de la FaPaC ha hagut de treballar a contrarellotge per analitzar manualment l'oferta inicial de tota Catalunya comprovant centre per centre les places ofertades**, ja que el Departament **no ofereix un llistat del conjunt de places educatives que oferta**. D'altra banda, l'administració **tampoc ha facilitat dades dels grups addicionals (bolets) que es crearan arreu del territori**, a excepció del Consorci d'Educació de Barcelona, que sí ha anunciat la **creació de 3 bolets a primària** (Escola Francesc Macià, Escola l'Estel i Escola Pau Casals)¹ i **uns altres 3 a secundària** (Institut Escola Coves d'en Cimany, Institut Jaume Balmes i Institut Sagrera-Sant Andreu).²

Educació pública: creix la demanda però l'oferta s'estanca

La FaPaC constata que, un any més, **l'oferta inicial del Departament d'Educació no es correspon amb la demanda de les famílies**, que any rere any demostren una clara preferència per l'educació pública, en detriment de la privada concertada. Tot i així, el Departament d'Educació segueix sobreofertant places concertades, mentre que la xarxa pública es troba amb **ràtios extremadament elevades** –superiors al límit establert per llei en moltes escoles i instituts-, **bolets que es mantenen indefinidament i una incapacitat evident per garantir el dret a una escolarització gratuïta a tot l'alumnat**.

P3: Anàlisi d'oferta de places en relació a la necessitat d'escolarització

Segons l'anàlisi de les dades obtingudes, observem que es repeteix la tendència d'anys anteriors, on el **Departament d'Educació dota la xarxa pública d'un nombre de places insuficient per a cobrir totes les necessitats educatives**, mentre que sobredota la xarxa privada concertada de places que, en la majoria dels casos, acaben quedant buides per manca de demanda.

¹ [Consorci d'Educació de Barcelona](#). *Oferta inicial primària curs 2020-2021*, p. 4. última consulta: 28/05/2020.

² [Consorci d'Educació de Barcelona](#). *Oferta inicial secundària curs 2020-2021*, p. 4. última consulta: 28/05/2020.

Si analitzem les dades demogràfiques i d'escolarització del curs 2019-20, observem que:

Taula 1. Dades demogràfiques i d'escolarització (2019-20 i 2020-21).

Indicador	Valor
Padró municipal d'habitants 2019	68.026
Taxa d'escolarització 2019-2020	97,4%
1a previsió alumnat curs 2020-2021	66.257
Previsió de matrícula viva 2020-2021	1.000
Previsió final d'alumnat	67.257
Ràtio mitjana P3 2019-2020	22
Grups necessaris 2020/2021 de P3 total	3.057

Fonts: [Idescat](#) (2019). *Població. Per sexe i edat any a any*. Última consulta: 13/05/2020. || [Dades Obertes de Catalunya](#). *Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents*. Última consulta: 13/05/2020. || [Dades Obertes de Catalunya](#). *Estadística de l'assignació de places en el procés de la Preinscripció en els ensenyaments obligatoris i Infantil segon cicle*. Última consulta: 13/05/2020.

Segons les dades, aquest any el sistema educatiu català haurà d'absorbir un total de **67.257 alumnes** que s'incorporaran a P3. Si es manté la ràtio mitjana del curs passat (22 alumnes per aula), això vol dir que en total **seran necessaris 3.057 grups de p3**.

Taula 2. Comparativa entre l'oferta final del curs anterior i l'oferta inicial del curs 2020-21.

	Estadística final curs 2019-2020	Oferta inicial curs 2020-2021	
	OFERTA FINAL GRUPS	OFERTA INICIAL GRUPS	OFERTA INICIAL PLACES
PÚBLICA	2.117	2.090	49.401
CONCERTADA	926	981	24.159
TOTAL	3.043	3.071	73.560

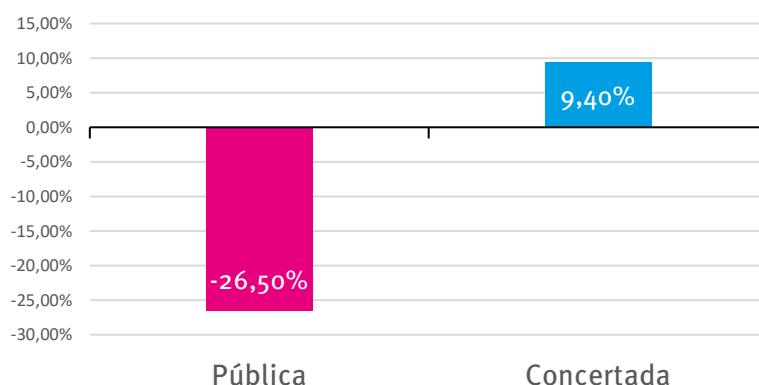
Fonts: [Dades Obertes de Catalunya](#). *Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents*. Última consulta: 20/05/2020 || [Generalitat de Catalunya](#). *Mapa escolar de Catalunya*. Última consulta: 12/05/2020.

Clarament, d'acord amb el nombre de grups públics ofertats pel Departament d'Educació (2.090) faltarien **967 grups públics per poder garantir una plaça gratuïta, laica i de proximitat a**

tot l'alumnat que vulgui accedir a P3. Per tant, aproximadament 17.856 nens i nenes (un 26,5% de l'alumnat) es quedaran sense l'oportunitat d'accedir a una plaça pública, sent forçats a escolaritzar-se a la xarxa privada concertada.

Si observem les dades del curs 2019-20 i les contrastem amb l'oferta inicial de places que ha fet el Departament d'Educació pel proper curs, podem constatar que, tot i que es repeteix la preferència de les famílies per l'escolarització pública, **el Departament segueix incrementant l'oferta de places a la xarxa privada concertada** (que surt amb 55 grups més dels que va necessitar l'any passat), mentre que **l'oferta de grups a l'escola pública es redueix** (surt amb 27 grups menys).

Gràfic 1. Places ofertades respecte les necessitats d'escolarització a P3.

Fonts: [Generalitat de Catalunya. Mapa escolar de Catalunya](#). Última consulta: 12/05/2020. || [Dades Obertes de Catalunya. Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents](#). Última consulta: 20/05/2020.

Observem, doncs, que **l'increment de grups que el Departament d'Educació ofereix es destina només a enfortir la xarxa privada concertada**, mentre que la xarxa pública segueix infradotada, ja que no pot assumir totes les necessitats d'escolarització per tal de garantir el dret a una educació pública, laica i de proximitat per a tot l'alumnat. Com indiquen les dades analitzades, **la xarxa pública només cobreix el 73,50%** de les necessitats educatives de P3. La xarxa privada concertada, en canvi, no només pot cobrir el 26,50% que la xarxa pública no ofereix, sinó que, a més, genera una sobreoferta d'un 9,40%.

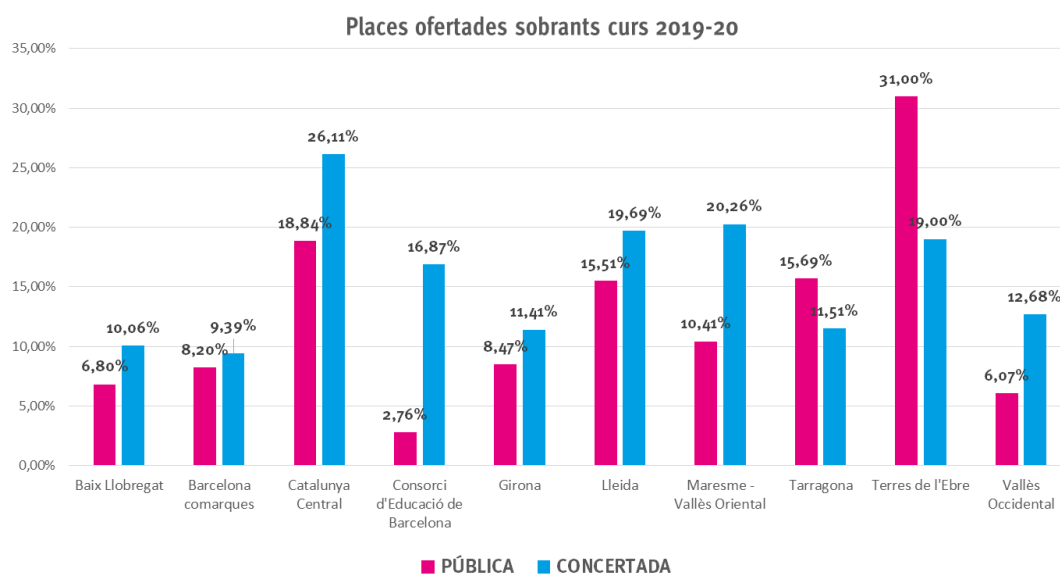
- Anàlisi de l'oferta i la demanda de P3 segons dades territorials

Taula 3. Places ofertades sobrants a l'escola pública i a la privada concertada el curs 2019-20 (%).

Places sobrants al curs 2019-2020	Pública	Concertada
Baix Llobregat	6,80%	10,06%
Barcelona comarques	8,20%	9,39%
Catalunya Central	18,84%	26,11%
Consorci d'Educació de Barcelona	2,76%	16,87%
Girona	8,47%	11,41%
Lleida	15,51%	19,69%
Maresme – Vallès Oriental	10,41%	20,26%
Tarragona	15,69%	11,51%
Terres de l'Ebre	31,00%	19,00%
Vallès Occidental	6,07%	12,68%

Fonts: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 20/05/2020. || [Dades Obertes de Catalunya](#). Estadística de l'assignació de places en el procés de la Preinscripció en els ensenyaments obligatoris i Infantil segon cycle. Última consulta: 20/05/2020.

Gràfic 2. Places ofertades sobrants a l'escola pública i a la privada concertada el curs 2019-20 (%).

Si analitzem les dades relatives a les places sobrants dels cursos anteriors, tant de la pública com de la concertada, observem clarament un increment en la demanda de plaça pública per sobre de la demanda de places privades. En el període de preinscripció del curs 2019-20, per exemple, **pràcticament a tot el territori català, la proporció de places sobrants a l'escola concertada va ser superior que a l'escola pública**, a excepció només de Tarragona i Terres de l'Ebre.

Aquestes dades resulten alarmants, perquè no només demostren una clara voluntat del Departament d'enfortir la xarxa privada concertada en detriment de la pública, sinó perquè, a més, aquest increment **no es correspon amb la demanda de les famílies, que clarament aposten cada vegada més per l'escolarització pública.**

Barcelona ciutat

El cas de Barcelona és paradigmàtic perquè, pel seu volum demogràfic, reproduceix moltes de les tendències que reflecteixen les dades globals.

Taula 4. Dades demogràfiques i d'escolarització a Barcelona (2019-20 i 2020-21).

Indicador	Valor
Padró municipal d'habitants 2019	13.409
Taxa d'escolarització 2019-2020	96%
1a previsió alumnat curs 2020-2021	12.873
Previsió de matrícula viva 2020-2021	100
Previsió final alumnat	12.973
Ràtio mitjana P3 2019-2020	23,5
Grups necessaris 2020/2021 de P3 total	552

Fonts: [Idescat](#) (2019). *Població. Per sexe i edat any a any*. Última consulta: 13/05/2020. || [Dades Obertes de Catalunya](#). *Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents*. Última consulta: 13/05/2020.

Segons l'anàlisi feta per l'Observatori de Dades de la FaPaC, aquest any **el sistema educatiu de Barcelona haurà d'absorbir un total de 12.973 alumnes** que s'incorporaran a P3. Si es manté la ràtio mitjana del curs passat (23,5 alumnes per aula), això vol dir que en total **seran necessaris 552 grups de p3 a la ciutat.**

Taula 5. Comparativa entre l'oferta final del curs anterior i l'oferta inicial del curs 2020-21 a Barcelona.

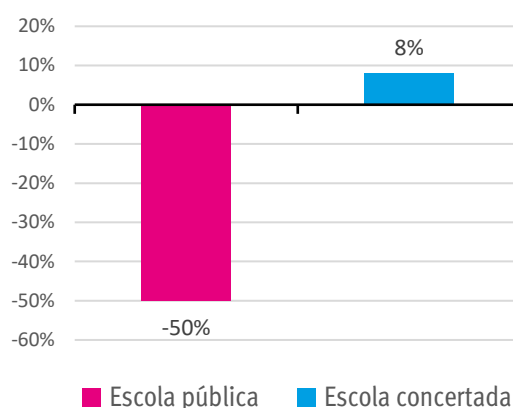
	Estadística final curs 2019-2020	Oferta inicial curs 2020-2021	
	OFERTA FINAL GRUPS	OFERTA INICIAL GRUPS	OFERTA INICIAL PLACES
PÚBLICA	268	269 (+1)	6.521
CONCERTADA	280	299 (+19)	7.472
TOTAL	548	568	13.993

Font: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 20/05/2020. || [Generalitat de Catalunya](#). Mapa escolar de Catalunya. Última consulta: 12/05/2020.

Si observem les dades del curs 2019-20 i les contrastem amb l'oferta inicial de places que ha fet el Departament d'Educació, observem que **el Departament segueix prioritant l'oferta de places a la xarxa privada concertada** (que surt amb 19 grups més dels que va necessitar l'any passat), mentre que **l'oferta de places públiques s'estanca** (s'incorpora només un grup respecte l'oferta del curs anterior).

Gràfic 3. Places ofertades a la ciutat de Barcelona respecte les necessitats d'escolarització.

Cobertura de les necessitats d'escolarització

Fonts: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 20/05/2020. || [Generalitat de Catalunya](#). Mapa escolar de Catalunya. Última consulta: 20/05/2020.

En el cas de Barcelona, veiem que **la xarxa pública només és capaç de donar cobertura a la meitat de les necessitats d'escolarització de P3** (6.521 places respecte les 12.973

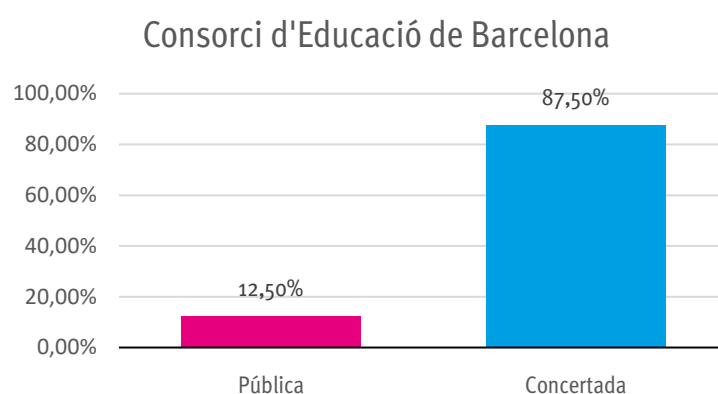
demandes d'escolarització), mentre que l'escola privada concertada no només absorbeix el 50% restant sinó que, a més, té marge per incorporar fins un 8% més d'alumnat (7.472 places ofertades respecte el total de demandes d'escolarització previstes). Això demostra clarament que **l'escola pública a Barcelona no només no pot absorbir les necessitats d'escolarització, sinó que ni tan sols pot satisfer la demanda** de les famílies. Hi ha, per tant, un traspàs intencionat d'alumnat que voldria obtenir una plaça pública però que és derivat a la privada concertada.

Taula 6. Places ofertades sobrants a l'escola pública i a l'escola privada concertada a Barcelona el curs 2019-20 (%).

Consorci d'Educació de Barcelona	Pública	Concertada	Total
Places sobrants	181	1.268	1.449
% de places sobrants	12,50%	87,50%	100%

Fonts: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 20/05/2020. || [Dades Obertes de Catalunya](#). Estadística de l'assignació de places en el procés de la Preinscripció en els ensenyaments obligatoris i Infantil segon cicle. Última consulta: 20/05/2020.

Gràfic 4. Places ofertades sobrants a l'escola pública i a la privada concertada a Barcelona el curs 2019-20 (%).

Si analitzem, de nou, les places ofertades sobrants a Barcelona ciutat observem que, del total de places que van sobrar el curs passat, **només un 12,50% corresponen a oferta pública, mentre que el 87,50% restant correspon a places que ningú va demanar dins la xarxa privada** concertada. Aquesta tendència es repeteix a altres municipis, com Badalona (on hi ha una sobreoferta de plaça concertada del 12,3%), a Terrassa (7,47%), a Sabadell

(9,9%) i a Igualada (12,16%). En aquesta última ciutat, a més, l'oferta concertada suposa un 60% respecte l'oferta total, mentre que la xarxa pública només en representa un 40%.

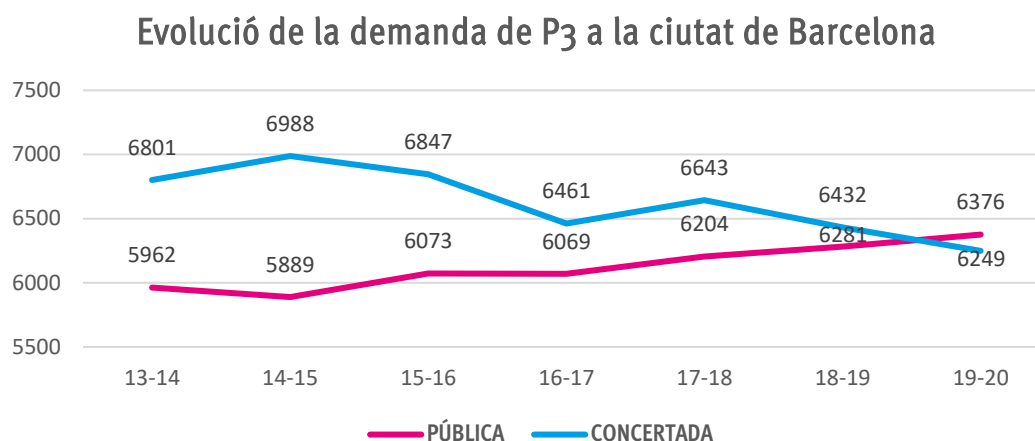
Es constata, per tant, que el Departament d'Educació **no fa un repartiment de les places educatives en funció de la demanda de les famílies**, sinó en funció del seu propi interès per fer una planificació de futur de la xarxa privada concertada. Una tendència que es confirma si comparem l'evolució històrica de l'oferta i la demanda de places públiques i privades a la ciutat de Barcelona:

Taula 7. Evolució de la demanda de P3 a l'escola pública i a la privada concertada a la ciutat de Barcelona.

Alumnat P3	Pública	Concertada
13-14	5.962	6.801
14-15	5.889	6.988
15-16	6.073	6.847
16-17	6.069	6.461
17-18	6.204	6.643
18-19	6.281	6.432
19-20	6.376	6.249

Font: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 25/05/2020.

Gràfic 5. Evolució de la demanda de P3 a l'escola pública i a la privada concertada a la ciutat de Barcelona.

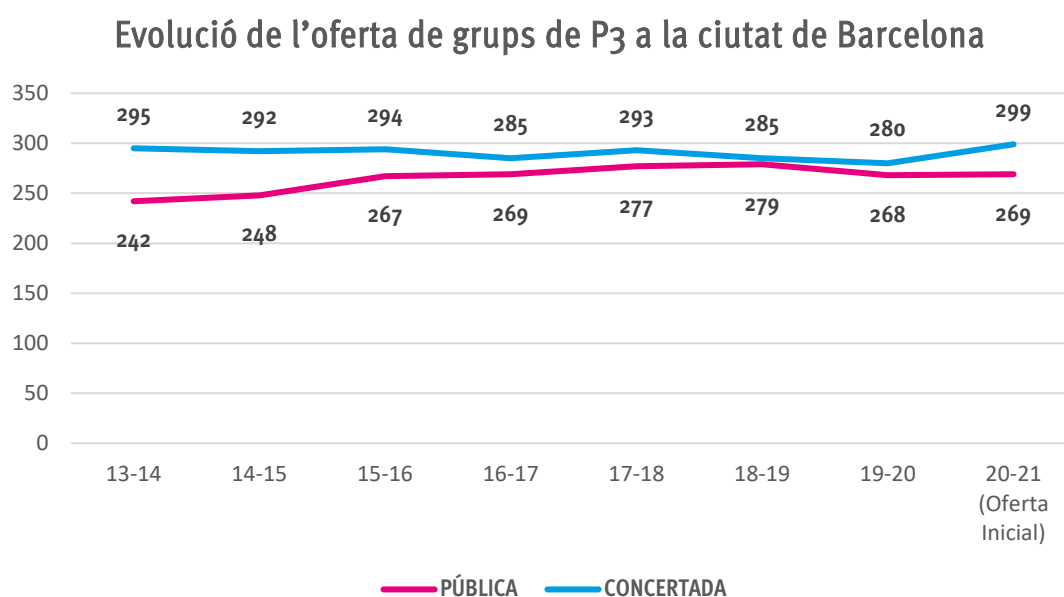
A partir d'aquestes dades observem que la demanda de plaça pública a Barcelona no ha deixat de créixer en els últims 3 anys, mentre que la xarxa privada concertada arrossega una davallada constant durant el mateix període.

Taula 8. Evolució de l'oferta de P3 a l'escola pública i a la privada concertada a Barcelona

Grups	Pública	Concertada
13-14	242	295
14-15	248	292
15-16	267	294
16-17	269	285
17-18	277	293
18-19	279	285
19-20	268	280
20-21 (Oferta Inicial)	269	299

Fonts: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Consultat el 25 de maig de 2020. || [Generalitat de Catalunya](#). Mapa escolar de Catalunya. Consultat el 25 de maig de 2020.

Gràfic 6. Evolució de l'oferta de P3 a l'escola pública i a la privada concertada a la ciutat de Barcelona.

En canvi, quan analitzem l'evolució històrica de l'oferta de plaça pública i privada concertada del Departament d'Educació a Barcelona, observem que aquesta oferta **no coincideix amb la tendència de la demanda, sinó que segueix sobredotant la xarxa concertada.**

1r d'ESO: Anàlisi d'oferta de places en relació a la necessitat d'escolarització

Si les dades ja són alarmants a l'etapa d'educació primària, a secundària aquesta situació s'agreuja. La FaPaC ha constatat **que aquest any la xarxa d'educació secundària no pot cobrir el total de les necessitats d'escolarització.** Per fer-ho, hauria d'eleva la ràtio mitjana al màxim establert per llei, la qual cosa implicaria que, en determinats instituts, **l'administració estaria incorrent en una il·legalitat en situar la ràtio per sobre del que estableix la legislació.**

En alguns municipis, a més, centenars d'alumnes que fins ara comptaven amb una plaça pública a l'escola **no tenen garantit poder continuar a la xarxa pública durant l'etapa de l'educació secundària.** Es tracta d'una situació de col·lapse que arriba com a resultat d'una **manca reiterada de planificació per part del Departament d'Educació que la FaPaC ha denunciat any rere any i que esclata en el pitjor context possible.**

Taula 9. Dades demogràfiques i d'escolarització (2019-20 i 2020-21).

Indicador	Valor
Total alumnat 6è curs 19/20	84.227
Previsió de matrícula viva 2020-2021 (novinguts i repetidors)	2.350
Previsió alumnat final	86.577
Ràtio mitjana 1r ESO curs 2019/2020	28,46
Grups necessaris 2020/2021 de 1r d'ESO total	3.043

Font: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 13/05/2020.

Segons l'anàlisi feta per l'Observatori de Dades de la FaPaC, aquest any **el sistema educatiu català haurà d'absorbir un total de 86.577 alumnes** que s'incorporaran –o es mantindran, en cas de l'alumnat que repeteix curs- a 1r d'ESO. Si es manté l'elevada ràtio mitjana del curs passat (28,46 alumnes per aula), això vol dir que en total **seran necessaris 3.043 grups de 1r d'ESO.**

Taula 10. Comparativa entre l'oferta final del curs anterior i l'oferta inicial del curs 2020-21.

	Estadística final curs 2019-2020	Oferta total de grups pel curs 2020-21	Oferta total de places pel curs 2020-2021
	GRUPS FINALS 1r ESO	GRUPS INICIALS 1r ESO	CÀLCUL DE PLACES TOTALS (a ràtio mitjana 28,46)
PÚBLICA	1.945	2.028	57.707
CONCERTADA	971	978	27.829
TOTAL	2.916	3.006	85.536

Fonts: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 20/05/2020 || [Generalitat de Catalunya](#). Mapa escolar de Catalunya. Última consulta: 12/05/2020.

Si contrastem les dades del curs 2019-20 amb l'oferta de grups inicial del Departament veiem que, amb la ràtio mitjana actual (28,46), el sistema educatiu català només podria cobrir **85.536 places** (98% de les necessitats totals) comptant tant amb la xarxa pública com amb la privada concertada.

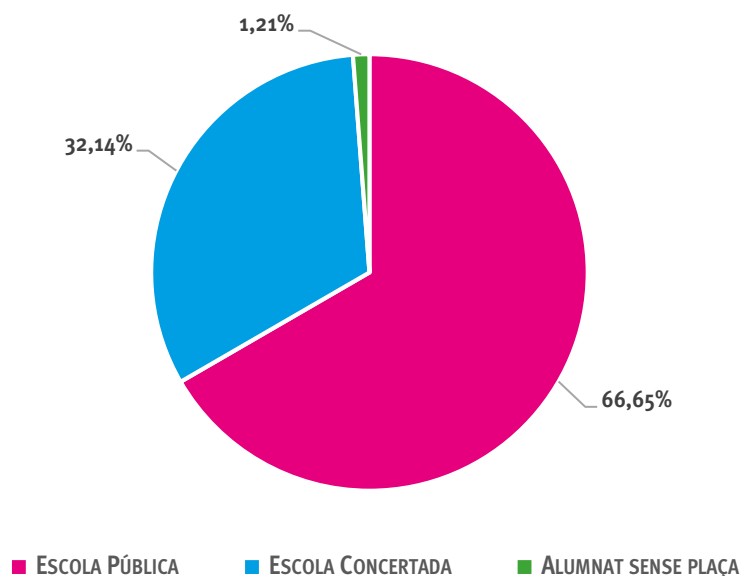
Si tenim en compte que la necessitat d'escolarització és de 86.577 paces, això vol dir que hi ha **1.041 alumnes (1,21% del total)** que, per tant, queden fora del sistema educatiu de secundària. Una dada alarmant que demostra el col·lapse en què ha desembocat la manca de planificació del Departament.

Taula 11. Cobertura de les necessitats d'escolarització.

	Pública	Concertada	Total
Places ofertades	57.707	27.829	85.536
% de cobertura de les necessitats escolarització	66,65%	32,14%	98,79%

Fonts: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 20/05/2020. || [Generalitat de Catalunya](#). Mapa escolar de Catalunya. Última consulta: 12/05/2020.

Gràfic 7. Cobertura de les necessitats d'escolarització curs 2020-21.

Segons dades de la FaPaC, la xarxa pública d'educació secundària només té capacitat per donar cobertura al 66,65% de les necessitats d'escolarització, mentre que la xarxa privada concertada podria respondre al 32,14% d'aquestes necessitats. En qualsevol cas, un 1,21% de l'alumnat quedaria fora del sistema educatiu. Si a P3 l'administració només pot garantir plaça pública al 73,5% de l'alumnat (veure gràfic 1), a 1r d'ESO veiem que la cobertura és encara menor. **Del pas de primària a secundària, la xarxa pública perd un 9,5% de capacitat de cobertura de les necessitats d'escolarització.**

- **Anàlisi de l'oferta i la demanda de 1r d'ESO segons dades territorials**

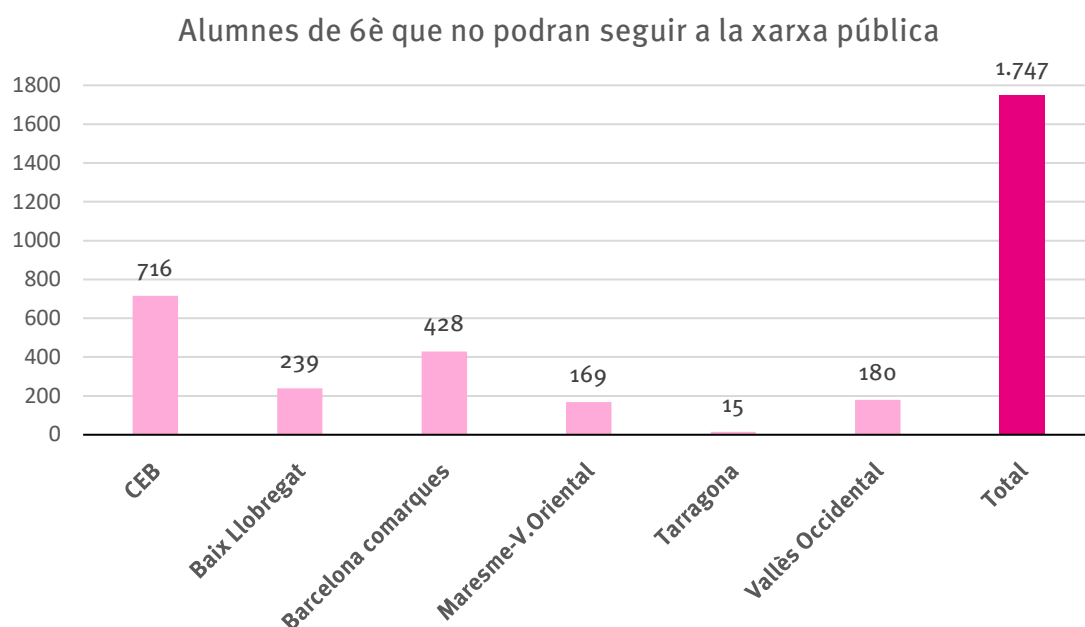
Si la situació és alarmant en el conjunt del sistema educatiu, quan analitzem les dades territorialment observem que en molts casos aquest col·lapse del sistema d'educació secundària es dispara.

Taula 12. Nombre d'alumnes de 6è que no podran seguir a la xarxa pública per territori.

Àrea territorial	CEB	Baix Llobregat	Barcelona comarques	Maresme-V.Oriental	Tarragona	Vallès Occidental	Total
Nº d'alumnat	716	239	428	169	15	180	1.747

Fonts: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Consultat el 20 de maig de 2020. || [Generalitat de Catalunya](#). Mapa escolar de Catalunya. Consultat el 12 de maig de 2020.

Gràfic 8. Nombre d'alumnes de 6è que no podran seguir a la xarxa pública per territori.

Segons preveu la FaPaC, en total hi haurà **1.747 alumnes de 6è d'escoles públiques que no podran seguir a la xarxa pública a secundària**, ja que hi ha territoris on la demanda de plaça pública supera l'oferta existent. Només a la ciutat de Barcelona, hi ha **716 alumnes de 6è provinents d'escoles públiques que no tindran plaça a cap institut públic**.

Les ZER: ignorades pel Departament d'Educació

Pel que fa a les Zones d'Escolarització Rural (ZER), aquest any el **Departament no inclou en les seves anàlisis les dades relatives a les escoles rurals**. Per aquest motiu, l'Observatori de Dades de la FaPaC no ha pogut discriminar les dades referents a aquest tipus de centre que, per les característiques diferenciades, s'haurien hagut d'analitzar de manera independent.

En aquest sentit, **la federació lamenta que es menystingui una realitat que, especialment en el territori català, té una gran presència a les zones no urbanes**. En aquest cas, l'escola no és només un espai on es garanteix el dret a l'educació de tots els infants, sinó que, a més, esdevé un **eix vertebrador per la supervivència de determinades poblacions** que, sense una escola propera, acabarien desapareixent.

Pla de Xoc contra la Segregació: dispersió de l'alumnat vulnerable

Mentrestant, el Consorci d'Educació de Barcelona manté desplegat el **Pla de Xoc contra la segregació, mitjançant el qual deriva alumnat d'entorns desafavorits a la xarxa privada concertada**, gairebé sempre religiosa, amb la promesa d'oferir-los beneficis econòmics durant tot el període d'escolarització. Per a la FaPaC, es tracta d'una eina que l'administració utilitza amb dos objectius molt clars.

D'una banda, **aconsegueix desviar alumnat de la xarxa pública a la privada concertada**. Així, el Departament d'Educació reverteix la tendència analitzada, que demostra que la xarxa pública no és capaç d'absorbir el volum de demanda que té, mentre que a la xarxa privada concertada li sobren places que ningú demana. Això acaba generant que **el privilegi d'elecció de centre estigui només en mans de les famílies amb més recursos**, mentre que aquelles que es troben en situació de vulnerabilitat, **ni tan sols tenen el dret d'escollir entre opció pública o privada concertada**.

D'altra banda, mitjançant la dispersió de l'alumnat en situació de vulnerabilitat, l'administració **millora així les dades de segregació escolar**. L'alumnat més desafavorit es reparteix en centres privats concertats i, encara que això suposí desarrelar aquests alumnes del seu context social i de la seva xarxa d'amistats, el Departament d'Educació millora les estadístiques. **Per a la FaPaC, es tracta d'una mesura assistencialista que, a més, genera desigualtat** entre unes famílies que sí poden escollir on escolaritzar els seus fills i filles i altres famílies que es veuen obligades a acceptar places privades concertades que, en la majoria dels casos, són també religioses.

Com ja ha denunciat la FaPaC, a més, **moltes de les famílies beneficiàries d'aquest Pla de Xoc signen l'autorització d'assignació de centre sense haver estat informades** que tenen dret a una educació gratuïta, de proximitat i laica. Se les amenaça, a més, amb **perdre els ajuts econòmics que s'ofereixen dins del Pla de Xoc en cas que rebutgin la plaça assignada** pel Consorci d'Educació de Barcelona, la qual cosa per a la FaPaC representa una clara eina de coacció.

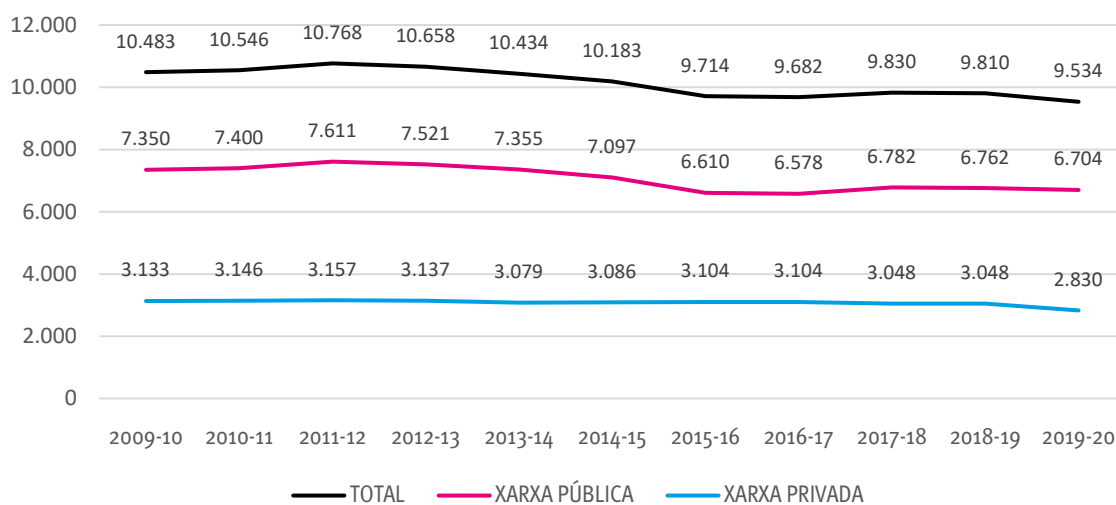
Un col·lapse anunciat

Taula 13. Evolució grups d'infantil 2n cicle (P3, P4 i P5) segons titularitat.

	Total	Xarxa pública	Xarxa privada
2009-10	10.483	7.350	3.133
2010-11	10.546	7.400	3.146
2011-12	10.768	7.611	3.157
2012-13	10.658	7.521	3.137
2013-14	10.434	7.355	3.079
2014-15	10.183	7.097	3.086
2015-16	9.714	6.610	3.104
2016-17	9.682	6.578	3.104
2017-18	9.830	6.782	3.048
2018-19	9.810	6.762	3.048
2019-20	9.534	6.704	2.830

Fons: [Dades Obertes de Catalunya](#). Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents. Última consulta: 13/05/2020. || [Departament d'Educació](#). *Estadística de l'Ensenyament*. Última consulta: 13/05/2020.

Gràfic 9. Evolució grups d'infantil 2n cicle.

Tal com evidencien les dades exposades, es constata una incapacitat per part del **Departament d'Educació per fer una planificació a llarg termini de l'oferta pública en base a les tendències** que es poden observar clarament dels anys anteriors.

Aquesta manca de planificació es tradueix en una **improvisació constant per part del Departament, que any rere any ha d'ajustar l'oferta de grups a la xarxa pública en funció de les necessitats educatives de cada curs**. L'oferta a la xarxa concertada, en canvi, es manté estable al llarg del temps com a conseqüència, en aquest cas sí, d'una reiterada **planificació de futur** que en garanteix la continuïtat.

En el pas de primària a secundària, per exemple, aquesta manca de previsió s'observa clarament quan s'analitza l'increment de grups de 1r d'ESO pel curs 2019-20. Tot i l'ampliació de 83 grups nous respecte l'oferta final del curs passat (veure taula 10), **només es crearan 4 instituts nous a tot el territori català**, que en total acolliran 10 d'aquests grups nous. **Els altres 73 grups anunciats pel departament aniran a parar a centres de primària reconvertits en instituts escola**.

Això vol dir que els mateixos centres que fins ara acollien només alumnat de primària, ara també **hauran d'absorbir fins a dues línies noves per curs, fins a completar tota l'escolarització de secundària**. Tot i que la FaPaC considera que els instituts escola afavoreixen la continuïtat de l'escolarització, **és indispensable que s'habilitin nous espais per evitar congestionar els centres**, la qual cosa empitjoraria la qualitat educativa.

Renovació automàtica dels concerts educatius

La via que té el Departament d'Educació per garantir la continuïtat de la xarxa d'educació privada concertada és mitjançant la **renovació pràcticament automàtica de tots els concerts educatius**, ignorant que la figura de la concertació en educació té com a única finalitat l'abastiment provisional de totes aquelles places que el sistema públic no pot garantir.

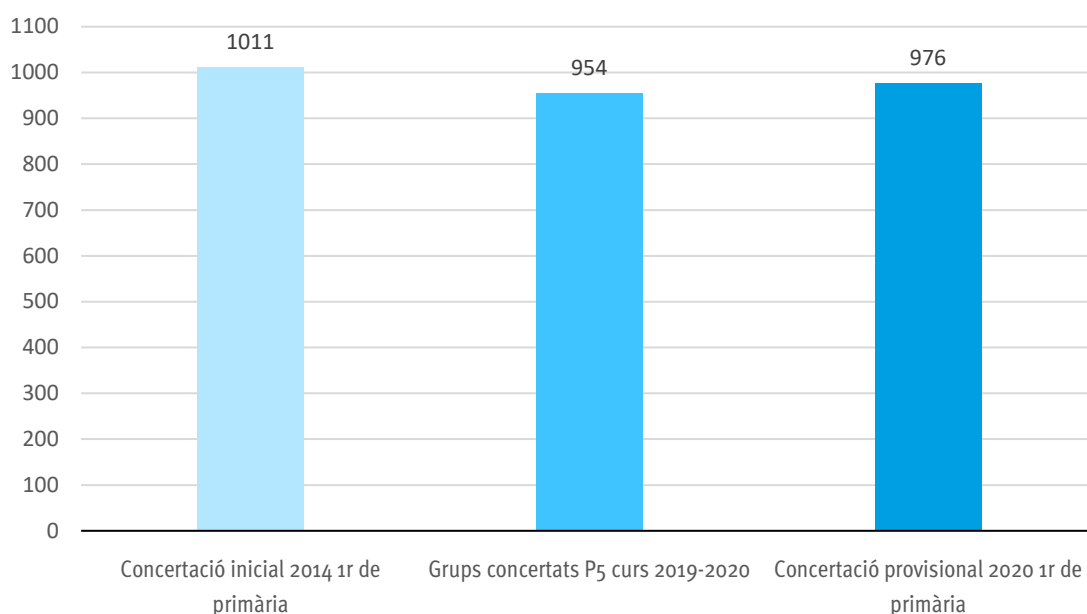
A Catalunya veiem, però, que **la figura dels concerts educatius ha quedat instaurada de manera indefinida**, mentre l'educació pública segueix infrafinçada i infradotada.

Taula 14. Grups concertats de 1r de primària i P5.

	Grups concertats
Grups concertats 1r de Primària (Resolució ENS/555/2014 i ENS/1297/2014)	1011
Grups concertats P5 curs 2019-2020	954
Grups concertats 1r de Primària (Resolució EDU/1089/2020)	976

Fonts: [RESOLUCIÓ ENS/1297/2014](#), de 3 de juny. || [RESOLUCIÓ ENS/555/2014](#), de 18 de febrer. || [RESOLUCIÓ EDU/1089/2020](#), de 15 de maig.

Gràfic 9. Grups concertats de 1r de primària i P5.

La renovació automàtica dels concerts educatius a 1r de primària **només es justifica si s'ha de garantir el pas de l'alumnat que està cursant P5 en un centre privat concertat a 1r de primària**, de manera que es garanteixi la seva escolarització en el mateix centre educatiu. No obstant això, el gràfic ens mostra que **s'han atorgat 22 concerts més dels que són necessaris per a poder absorbir l'alumnat matriculat actualment a P5 en un centre privat concertat**. Aquest excedent de concerts educatius atorgats **només s'explica si el Departament d'Educació el que persegueix és dotar als grups concertats de ràtios molt baixes o aprovisionar i planificar l'educació privada concertada per tal que pugui absorbir les necessitats d'escolarització que té el sistema educatiu i que la xarxa pública no pot absorbir a conseqüència del dèficit de places existent**.

D'altra banda, es pot observar com **la resolució provisional del 2020 fa gairebé una renovació automàtica del concerts educatius de 1r de primària que hi havia el 2014**. Fa 6 anys, hi havia 1.011 grups concertats a 1r de primària i, en l'actual, en consten 976. Una diferència de només 35 grups que **s'equipararà amb molta probabilitat quan es publiqui la resolució definitiva**, ja que normalment sempre s'observa un increment de grups concertats que es justifica per la preinscripció escolar.

Per últim, **el Departament d'Educació ha estès la idea que en aquesta resolució provisional ha eliminat els concerts educatius a les 11 escoles que segreguen per sexe**. Lluny d'això, el **què ha fet el Departament és prorrogar durant un any el concert educatiu a aquestes escoles sota el pretext que aquestes no han entregat, en el termini establert, la documentació sobre el seu projecte educatiu que acrediti les raons educatives de l'elecció d'aquest model d'educació diferenciada per sexes**.

La manca d'entrega d'aquesta documentació hagués pogut suposar la supressió del concert educatiu, però **el Departament d'educació els ha donat una any de marge per poder justificar (tant documental com judicialment) l'elecció per una educació segregada**, amb la qual cosa manté la porta oberta a que el proper any obtinguin una renovació de concerts tot i mantenir la segregació per sexe.

El Departament d'Educació sap perfectament que jurídicament no pot evitar la renovació de concerts educatius pel simple fet que aquestes escoles segreguin per sexe. **El Tribunal Constitucional es va pronunciar a favor d'aquest model d'ensenyament i va prohibir denegar els concerts educatius** a aquestes escoles. Possiblement per aquest motiu, el Departament d'Educació **ha concedit aquesta pròrroga d'un any, que és el temps que necessiten aquestes escoles per obtenir una resolució favorable** per part dels tribunals. Per tant, el Departament d'Educació no ha negat el concert educatiu a les escoles que segreguen per sexe ja que, el curs vinent, aquestes 11 escoles tornaran a oferir l'escolarització a 1r de primària.

El pitjor context per a una saturació del sistema educatiu

El col·lapse definitiu en què es troba el sistema educatiu català arriba, a més, **en el pitjor dels escenaris possibles: enmig d'una pandèmia global que ens aboca a un inici de curs incert i convuls**. En aquest sentit, la FaPaC demana al Departament d'Educació que es posi a treballar immediatament en **l'elaboració d'un pla que destini tots els recursos disponibles a garantir que tot l'alumnat tingui garantida la tornada presencial a l'escola al setembre**.

La federació no acceptarà que s'utilitzi l'emergència sanitària i social generada per la Covid-19 per justificar les mancances que el sistema educatiu català arrossega des de fa anys. Tal com es desprèn de l'anàlisi feta, és evident que els problemes de saturació dels centres educatius no van arribar fa uns mesos, sinó que són fruit de la **tensió constant a la que ha estat sotmès el sistema educatiu, a través d'un infrafinançament que ha obligat a la xarxa pública a subsistir precàriament**, malgrat les denúncies constants de docents, famílies, estudiants i la resta de la comunitat educativa.

És evident que, amb una infraestructura tan dèbil com la que té actualment el sistema educatiu públic, planificar amb èxit la tornada presencial al setembre no serà gens fàcil, per això la FaPaC també reclama, ara més que mai, **que aquesta crisi suposi un punt d'inflexió a partir del qual l'educació esdevingui una prioritat per al Govern**, perquè només amb un sistema educatiu fort podem fer front a situacions adverses com la que estem vivint actualment.

.....
Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (FaPaC)

C/ Cartagena, 245, àtic (08025, Barcelona)

Tel. 93 435 76 86 - fapac@fapac.cat